

Vlaams
Parlement

stuk **2184** (2013-2014) – Nr. 1
ingediend op 23 september 2013 (2013-2014)

Gedachtewisseling

over het Activiteitenverslag Adoptie 2012

Verslag

namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid,
Gezin en Armoedebeleid
uitgebracht door mevrouw Else De Wachter

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Katrien Schryvers.

Vaste leden:

de dames Sonja Claes, Cindy Franssen, Vera Jans, Katrien Schryvers;
mevrouw Marijke Dillen, de heren Felix Strackx, Erik Tack;
de heer Peter Gysbrechts, mevrouw Vera Van der Borght;
de dames Mia De Vits, Else De Wachter;
de dames Lies Jans, Helga Stevens;
mevrouw Ulla Werbrouck;
mevrouw Mieke Vogels.

Plaatsvervangers:

de dames Caroline Bastiaens, Griet Coppé, Kathleen Helsen, Tinne Rombouts;
de heer Wim Van Dijk, mevrouw Linda Vissers, de heer Wim Wienen;
de dames Gwenny De Vroe, Lydia Peeters;
mevrouw Güler Turan, de heer Bart Van Malderen;
de dames Danielle Godderis-T'Jonck, Goedele Vermeiren;
de heer Jurgen Verstrepen;
de heer Bart Caron.

INHOUD

I. Uiteenzetting door mevrouw Ariane Van den Berghe, Vlaams Adoptieambtenaar	4
1. 2012, jaar van verandering.....	4
2. Vlaams Centrum voor Adoptie	4
3. Interlandelijke adoptie.....	4
4. Lopende kanalen en kanalen in proeffase	5
5. Internationale evoluties	5
6. Aanmelding, plaatsing en wachttijd.....	5
7. Binnenlandse adoptie	6
8. Adoptie door koppels van hetzelfde geslacht.....	7
9. Wat mag men van het Vlaams Centrum voor Adoptie nog verwachten?.	7
10. Uitdagingen.....	8
II. Vragen van de leden	8

Bijlage: zie [dossierpagina](http://www.vlaamsparlement.be/dossierpagina) op www.vlaamsparlement.be

Op dinsdag 7 mei 2013 hield de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid een gedachtewisseling met mevrouw Ariane Van den Berghe, Vlaams adoptieambtenaar, over het Activiteitenverslag Adoptie 2012. Het activiteitenverslag is terug te vinden op de [dossierpagina](#) van dit stuk op www.vlaamsparlement.be.

I. UITEENZETTING DOOR MEVROUW ARIANE VAN DEN BERGHE, VLAAMS ADOPTIEAMBTENAAR

1. 2012, jaar van verandering

De voorbereiding en implementatie van het nieuwe decreet van 20 januari 2012 houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen namen heel wat aandacht en tijd in beslag. Er is voornamelijk overleg gepleegd met de sector over de vertaling naar de praktijk, wat resulteerde in de goedkeuring van drie besluiten van de Vlaamse Regering.

Een eerste besluit behelst de oprichting van het Vlaams Centrum voor Adoptie, de benoeming van de Vlaamse adoptieambtenaar en de oprichting van het raadgevend comité. Een tweede besluit gaat over de voorbereiding en de nazorg, met de oprichting van het steunpunt Adoptie. Het derde spitst zich toe op de bemiddeling inzake interlandelijke adoptie en reguleert de werking van de adoptiediensten en de werkwijze voor zelfstandige adopties.

2. Vlaams Centrum voor Adoptie

De voormalige Vlaamse Centrale Autoriteit werd in de loop van 2012 omgevormd tot het Vlaams Centrum voor Adoptie. Dat behelst veeleer een doorstart van wat binnen Kind en Gezin was opgestart. Een aantal aandachtspunten tijdens de bespreking van het nieuwe decreet zijn daarbij ter harte genomen.

Het informeren van kandidaat-adoptanten wordt een prioriteit. Er is werk gemaakt van een vernieuwde website en een nieuwe brochure om op transparante en duidelijke wijze met de kandidaat-adoptanten te communiceren over de adoptieprocedure, herkomstlanden, vereisten enzovoort, en dat in elke fase van de procedure. De proactieve communicatie beoogt dat kandidaten van bij aanvang weten wat er volgt.

Ook het inzagerecht krijgt de nodige aandacht. Oude adoptiedossiers worden verzameld en gearchiveerd in samenwerking met organisaties en vroegere bemiddelingsdiensten. In 2012 kwamen ook al twaalf verzoeken om inzage binnen voor dossiers van interlandelijke adoptie.

3. Interlandelijke adoptie

Vooruitlopend op het nieuwe decreet werd de nieuwe werkwijze voor het kanaalonderzoek voor interlandelijke adoptie al toegepast. Het Vlaams Centrum voor Adoptie en de adoptiediensten doorlopen daarbij een zeer gefaseerd traject. De regelgeving wordt gescreend, teneinde gericht advies te verstrekken aan de adoptiediensten over slaagkans en mogelijke risicofactoren van een concreet kanaalonderzoek. Dat moet het risico voor de adoptiedienst inperken, die vaak heel wat tijd en middelen investeert in het zoeken naar de geschikte kanalen. Wanneer uiteindelijk het kanaal niet in aanmerking komt, is dat een moeilijk te brengen boodschap. Het Vlaams Centrum voor Adoptie wordt derhalve al betrokken van bij het begin van het onderzoek.

Ook het risico voor kandidaat-adoptanten wordt met de nieuwe werkwijze beperkt. Bij de opstart van een nieuw kanaal wordt in eerste instantie gewerkt met een drietal proefdossiers en niet meteen met een volledige wachtlijst. Als de evaluatie van de afgeronde proefdossiers gunstig blijkt, kan het kanaal definitief geopend worden.

Er is veel tijd gestopt in de prospectie van nieuwe kanalen vanwege het belang van voldoende verschillende herkomstlanden voor alle betrokkenen. Het moet de lange wachttijden voor kandidaat-adoptanten beperken. Tegelijk worden in de herkomstlanden ook specifieke vereisten opgelegd en niet iedereen voldoet daaraan. De levensvatbaarheid van adoptiediensten die maar één of twee werkzame kanalen hebben, komt in gevaar als één van die kanalen gesloten moet worden. Voor het Vlaams Centrum voor Adoptie is het met een beperkt aantal beschikbare kanalen zeer moeilijk om een kanaal te sluiten mocht zich een probleem aandienen.

De vele inspanningen hebben ertoe geleid dat zeven nieuwe kanalen zich intussen in een proeffase bevinden. Sinds begin 2013 zijn nog eens twee nieuwe kanalen voor proeffase goedgekeurd. Klassieke herkomstlanden zoals China, India en enkele landen in Latijns-Amerika blijken steeds minder kinderen te leveren, tenzij kinderen met special needs, oudere kinderen of kinderen met een fysieke beperking. Er tekent zich een verschuiving af. De nieuwe trend toont aan dat samenwerkingsverbanden zich steeds meer richten op Afrika. Vlaanderen volgt daarmee de internationale tendensen.

4. Lopende kanalen en kanalen in proeffase

In de kindtoewijzingen van 2011 en 2012 zijn er geen grote verschuivingen. Onder de nieuwe kanalen in proeffase zijn een aantal landen in zwart Afrika: Burkina Faso, Togo, Nigeria, Kameroen, Kenia, Uganda, Guinee, Gambia en Congo. Twee kanalen liggen dichterbij: Bulgarije en Portugal. Ze staan vooral in voor adoptie van oudere kinderen en voornamelijk kinderen met special needs.

5. Internationale evoluties

Internationaal beweegt er heel wat. In de jaren tachtig en negentig stonden vooral de Filipijnen, Sri Lanka, India, Zuid-Korea en enkele landen in Zuidoost-Azië en Latijns-Amerika op de voorgrond. Intussen zijn er nog wel veel adoptiedossiers met China, maar dan in Vlaanderen enkel nog voor kinderen met special needs. Een aantal volkomen nieuwe landen komt de lijst binnen zoals Congo en Ethiopië. Latijns-Amerika komt vrijwel niet meer in de cijfers voor.

6. Aanmelding, plaatsing en wachttijd

Vanaf 2006-2007 neemt het aantal aanmeldingen voor interlandelijke adoptie merkelijk en gestaag af, vermoedelijk door de berichtgeving over en de realiteit van de oplopende wachttijden en het beperkte aantal kinderen dat nog in aanmerking komt voor adoptie. Ook de communicatie over de gewijzigde kindprofielen speelt een rol aangezien kandidaten zich zo bewust worden dat er steeds meer adoptieplaatsen voor kinderen met special needs nodig zijn. De prijs van interlandelijke adoptie is een ander struikelblok. Vanaf 2012 is wellicht ook, anticiperend op het nieuwe decreet, rekening gehouden met het instroombeheer.

Er zijn vooralsnog voldoende geschikte en voorbereide kandidaat-adoptanten. Tussen 2000 en 2005 waren er veel meer kandidaten dan er kinderen geplaatst konden worden. Er is derhalve nog een grote groep van kandidaat-adoptanten die beschikt over een geldig attest van voorbereiding, met name 132. Zij vonden nog geen plaats op de wachtlijst van een adoptiedienst. Op basis van die gegevens is de instroom in de adoptieprocedure voor 2013 geraamd op 57. De regelgeving voorziet nadien in een instroom van minstens 100 per jaar. Eerst moeten de kandidaten die al zo lang wachten, doorstromen.

In 2011 werden nog 180 kinderen in een Vlaamse familie geplaatst. In 2012 waren het er nog slechts 122. Die cijfers bevestigen de dalende trend sinds 2010. Ook dat volgt de inter-

ationale beweging, zij het met enkele jaren vertraging. Elders werd die daling al ingezet vanaf 2005-2006.

Ook de spreiding verandert. Het aantal kinderen uit Ethiopië daalt in absolute cijfers – van 75 naar 70 – maar het blijft het grootste herkomstland, met nog meer dan 60 percent van de geplaatste kinderen. De vele inspanningen van de adoptiediensten om met meer verschillende herkomstlanden te kunnen werken, hebben zich nog niet in een werkelijke bredere spreiding van de kinderen vertaald.

De evolutie voor Vlaanderen toont een opgang van 162 adopties in 2006 tot 244 in piekjaar 2009. In 2012 liep dat aantal terug tot 122. In de omringende landen tekent zich een gelijkaardige evolutie af, zij het nog meer uitgesproken. In Nederland is het aantal adopties gedaald van 1200 naar 529 in 2012. Ook Zweden, Denemarken en het Verenigd Koninkrijk vertonen dezelfde symptomen. Alleen Italië lijkt tegen de tendens in te varen, met een forse toename van 346 adopties in 2000 tot 4022 in 2012. Daarbij dient opgemerkt dat meer dan 70 percent van de geadopteerde kinderen er kinderen met special needs zijn en dan vooral kinderen ouder dan 7 of 8 jaar.

De wachttijden verschillen sterk tussen de diverse herkomstlanden. Die tijd beslaat de periode tussen het geschiktheidsvonnis en de toewijzing van een kind aan een kandidaat-adoptant. Dat is rechtstreeks gelinkt aan het aantal kinderen in het herkomstland dat interlandelijke adoptie behoeft. In China wordt bijvoorbeeld al veel meer binnenslands geadopteerd. Veel heeft ook te maken met de doorlooptijd van de procedure in het land van herkomst. Een kind adopteerbaar verklaren, kan moeilijk zijn, onder meer omdat op toestemming van ouders wordt gewacht of omdat deze uit de ouderlijke macht moeten worden ontzet. Er kunnen gerechtelijke procedures tussenkomen en de toestemming van ouders moet dubbel gecheckt worden. Elk land hanteert ook andere termijnen voor het adopteerbaar verklaren van vondelingen. Hoe lang wordt gezocht naar de biologische ouders speelt daarin een grote rol. Tegelijk is ook het aantal kandidaat-adoptanten voor een bepaald land belangrijk. Voor sommige zijn dat er juist heel veel, zoals Thailand en wereldwijd Ethiopië. Sommige herkomstlanden leggen ook quota ten aanzien van erkende individuele adoptiediensten of van ontvangende landen op, maar dat is beperkt.

De gemiddelde wachttijd tussen geschiktheidsvonnis en kindtoewijzing ligt slechts in twee gevallen boven de vooropgestelde vier jaar, met name voor de Filippijnen en Thailand. Als de periode tot effectieve plaatsing in rekening wordt gebracht, loopt die wachttijd soms nog behoorlijk op vanwege het nog af te leggen traject in het land van herkomst na de kindtoewijzing. Voor Thailand impliceert dat maar twee maand extra. Bij Bulgarije of Polen doet juist dat aspect de wachttijd van één jaar en vier maanden tot kindtoewijzing oplopen tot twee jaar en zeven maanden tot een kind met de adoptieouders naar huis kan.

7. Binnenlandse adoptie

Ook met betrekking tot binnenlandse adoptie werd in 2012 heel wat beleidsmatig werk verricht. Er is een consultatieronde georganiseerd op vraag van de minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Het overleg met de stakeholders moest de aanzet zijn tot de voorbereiding van een nieuw decreet. De brede adoptiesector is erbij betrokken: pleegzorg, ziekenhuizen, abortuskliniek, jeugdmagistraten, Çavaria, Gezinsbond en het Kinderrechtencommissariaat. Het debat behandelde vier inhoudelijke thema's: voorbereiding en screening van kandidaat-adoptanten, begeleiding van ongewenst zwangeren, adopteerbaarheid, subsidiariteit en toewijzing, en nazorg en inzagerecht voor geadopteerden. Uit die eerste overlegronde is gebleken dat de vier thema's nog verder uitgediept moeten worden met de betrokkenen om tot concrete beleidsaanbevelingen te komen. Over organisatie en mogelijke financiering van de sector van binnenlandse adoptie is niet gesproken. De consultatieronde kan derhalve geen eindpunt zijn. Decreetgeving inzake binnenlandse

adoptie staat ook niet los van andere evoluties. Zo kan de discussie in de Kamer over discreet bevallen, uitmonden in belangrijke beslissingen die een directe impact hebben op binnenlandse adoptie. Er liggen tevens voorstellen voor om het Burgerlijk en Gerechtelijk Wetboek aan te passen, onder meer inzake het vastleggen van voorafgaande geschiktheid.

Cijfers inzake de binnenlandse adoptie verschillen sterk van die van de interlandelijke adoptie. Slechts 25 tot 30 percent van de kandidaten meldt zich aan voor adoptie van een ongekend kind, dus bij een adoptiedienst. Voor het overige gaat het om zelfstandige kandidaten, die vooral aanmelden voor stiefouderschap en adoptie door meemoeders in het geval van holebikoppels.

De verhouding van het aantal aanmeldingen beslaat 150 tot 160 kandidaten tegenover een dertigtal kinderen die per jaar worden geplaatst. De instroom is bij binnenlandse adoptie veel groter dan bij interlandelijke. De wachttijden zijn sterk aan het oplopen en zullen uitmonden in een periode van wel 6 tot 7 jaar.

De adoptiediensten plaatsten jaarlijks tussen 25 en 30 kinderen, een aantal dat stabiel blijft. Van de ongewenst zwangere vrouwen die zich laten begeleiden door een binnenlandse adoptiedienst, staat slechts één op drie haar kind af. In de andere gevallen wordt een oplossing gevonden door pleegzorg of gaat men over tot abortus.

8. Adoptie door koppels van hetzelfde geslacht

Het aantal adopties door koppels met partners van hetzelfde geslacht besloeg in 2012 veertien van de dertig kinderen die geplaatst werden. Sinds 2006, toen drie van de tweentwintig plaatsingen gebeurden bij koppels van hetzelfde geslacht, is dat een geleidelijke toename. Voor koppels van hetzelfde geslacht zijn er bijzonder weinig mogelijkheden om interlandelijk te adopteren. Geen van de herkomstlanden waarmee België samenwerkt, laat adoptie door holebi's toe. Voor vrouwelijke koppels kunnen de partners als meemoeder de kinderen van hun partner adopteren. Heterokoppels die zich gelijktijdig aanmelden voor binnenlandse en interlandelijke adoptie, kunnen doorgaans iets vroeger doorstromen in de interlandelijke adoptie. Twee bemiddelingscontracten tegelijk afsluiten, is niet toegestaan. Het zijn vooral mannelijke koppels die op de wachtlijsten van de binnenlandse adoptiediensten staan.

9. Wat mag men van het Vlaams Centrum voor Adoptie nog verwachten?

Het Vlaams Centrum voor Adoptie wil vooral doorgaan op de ingeslagen weg. Het wil kandidaat-adoptanten nog actiever informeren met de nieuwe website en brochure. Er zal bekeken worden of nog meer uitgediepte informatie kan worden uitgewerkt, die op verschillende momenten in de procedure aan kandidaten wordt verstrekt. Zo komt op hun tempo de juiste informatie bij de kandidaat-adoptanten terecht.

Extra aandacht zal uitgaan naar kandidaten voor zelfstandige adoptie, waarvan er zeer weinig zijn. Zelf een adoptie tot stand brengen, vergt heel wat inspanningen en onderzoek. Het Vlaams Centrum voor Adoptie wil dergelijke kandidaten zo goed mogelijk ondersteunen en begeleiden.

Het Vlaams Centrum voor Adoptie neemt zich voor sterk in te zetten op de samenwerking met de partners, met name alle voorzieningen en personen die in het werkveld staan. Het is de bedoeling de samenwerking en expertise-uitwisseling te stimuleren. Het Vlaams Centrum voor Adoptie ondersteunt ook graag het kwaliteitsvol werken door onder meer het organiseren van overleg over nazorg of inzagerecht voor geadopteerden. Daarnaast loopt er nog een project voor special needs. In samenwerking met de Kind en Gezin-Academie en het steunpunt Adoptie wordt materiaal uitgewerkt voor de voorbereiding en ondersteuning van kandidaten die overwegen een kind met special needs te adopteren. Ook aan een

zeer gerichte klachtenbehandeling en -opvolging wordt intensief gewerkt, om efficiënt te kunnen aansturen.

10. Uitdagingen

Het proactieve kanaalonderzoek is al sterk gevorderd, maar toch is gebleken dat landen met de grootste nood aan interlandelijke adoptie vaak moeilijk garanties kunnen geven inzake adopteerbaarheid en subsidiariteit. Die landen worden gekenmerkt door het feit dat er amper infrastructuur is voor jeugdbescherming en dat gerechtelijke procedures moeizaam verlopen. Het is voor de adoptiediensten vaak moeilijk om te voldoen aan de vereisten die door het Vlaams Centrum voor Adoptie worden vooropgesteld.

De goedkeuring van de diverse nieuwe kanalen gaat vooralsnog niet gepaard met een betere spreiding over de diverse herkomstlanden. Ze stellen vaak heel specifieke kindprofielen voorop en leggen eisen op die niet voor alle kandidaat-adoptanten haalbaar zijn. Niet zelden zijn er ook slechts een heel beperkt aantal plaatsingen te verwachten.

Het instroombeheer beoogt het aantal kandidaat-adoptanten dat echt actief in de procedure stapt zo optimaal mogelijk af te stemmen op het aantal adopties dat gerealiseerd kan worden, wat een evenwichtsoefening wordt. Tegelijk moeten er op elk moment nog voldoende kandidaten zijn voor de diverse kindprofielen die in aanmerking komen voor de verschillende herkomstlanden. Een zorgvuldige monitoring moet dat waarmaken.

De vele koppels van hetzelfde geslacht moeten na twee infosessies begin 2013 tot hun spijt nog altijd vaststellen dat er bitter weinig mogelijkheden zijn tot interlandelijke adoptie. Het Vlaams Centrum voor Adoptie plant ter zake nog onderzoek en gaat na in welke landen de wetgeving adoptie door koppels van hetzelfde geslacht eventueel toelaat. Dat is uiterst beperkt.

Ook inzake binnenlandse adoptie is er nog veel werk voor de boeg. De resultaten van dat werk wil men vertalen in aanbevelingen voor een nieuw decreet. Intussen wordt ook nagedacht over een organisatiemodel op maat van de binnenlandse adoptiesector, die heel klein is. Subsidiemogelijkheden worden onderzocht. Vooralsnog ontvangen de binnenlandse adoptiediensten geen enkele subsidie van Kind en Gezin. Overleven is niet vanzelfsprekend.

Wat betreft de aanpassing van het Burgerlijk en Gerechtelijk Wetboek, zou federaal een initiatief genomen worden om een werkgroep samen te stellen die zich daarover zal buigen. Thema's die onder de loep worden genomen, zijn onder meer de mogelijkheid om voorafgaand ook voor binnenlandse adoptie tot een geschiktheidsvonnis te komen, uitgesproken door de jeugdrechtbank, en een systeem van erkenning voor meemoeders in plaats van de verplichte adoptie. Tot slot is er de mogelijke impact van een regeling inzake discreet bevallen.

II. VRAGEN VAN DE LEDEN

Mevrouw *Else De Wachter* schat het belang van een duidelijk beeld van de adoptierealiteit hoog in. Dat moet aangeven hoe er in de toekomst mee om te gaan, stelt het lid. Het lijkt haar ook essentieel om kandidaat-adoptieouders een helder en transparant beeld aan te reiken van de procedure, mogelijke struikelblokken en hun kansen, gezien het feit dat interlandelijk het aantal kinderen dat naar België komt, daalt en het aantal kandidaat-adoptieouders toch nog hoog ligt. Evenwicht is belangrijk en er zijn al heel wat inspanningen geleverd. Het activiteitenverslag vindt ze alvast een meerwaarde.

De spreekster wil voorts vernemen op basis van welke criteria het raadgevend comité wordt samengesteld.

De brochure wordt aangepast en dat vindt het lid een belangrijke stap in de richting van transparantie.

Het inzagerecht van adoptiedossiers is versterkt, en in een aantal dossiers is al inzage gevraagd. Het lid begrijpt dat het toch moeilijk blijft om adoptiedossiers te kunnen inkijken van adoptiediensten die intussen verdwenen zijn. Ze wil vernemen hoe dat wordt aangepakt opdat ouders en geadopteerden alsnog aan informatie kunnen komen.

Inzake het maatschappelijk onderzoek leest het lid dat er al heel wat onderzoek is verricht naar mogelijkheden om de interviews te structureren, te stroomlijnen en te evalueren. Er is in 2013 een nieuw semigestructureerd interview ontwikkeld en er wordt een nieuwe vorm van verslaggeving aan gekoppeld. Het commissielid wil vernemen hoe dat in zijn werk zal gaan en wat precies wordt aangepast. Ten slotte wil ze dat de commissie van de evoluties op de hoogte gehouden wordt.

Bij een geschiktheidsvonnis dat al dan niet volgt uit een negatief, positief of uitgesteld advies krijgt het Vlaams Centrum voor Adoptie niet automatisch feedback van de rechtbank over de beslissingen. Dat lijkt een heikel punt dat eventueel met de federale overheid moet worden opgenomen.

Er blijkt een soort van overeenkomst te bestaan tussen de diverse adoptiediensten om niet in hetzelfde land te adopteren, maar toch zijn verschillende adoptiebureaus werkzaam in dezelfde landen. Mevrouw Else De Wachter vraagt of die stelregel enkel geldt voor toekomstige herkomstlanden. Het verbaast haar sowieso dat er zo een regel is, gezien de bedoelde landen voldoende uitgestrekt lijken. Is de vraag vanuit de adoptiebureaus gekomen of in overleg met het Vlaams Centrum voor Adoptie ontstaan?

De proactieve zoektocht naar mogelijke nieuwe kanalen vindt het lid positief, net als het feit dat reglementering duidelijk aangeeft hoe met alle elementen om te gaan. Is er zicht op de termijn waarop de effecten daarvan merkbaar worden, rekening houdend met de cijfergegevens, vraagt mevrouw Else De Wachter.

Het feit dat het in bepaalde landen bijna uitsluitend om kinderen met special needs gaat, baart het lid zorgen. Kandidaat-adoptieouders die dergelijke kinderen willen, verdienen volgens het lid de beste ondersteuning. Het feit dat het dan steeds vaker ook om oudere kinderen gaat, maakt het nog moeilijker. Mevrouw Else De Wachter wil vernemen of het Vlaams Centrum voor Adoptie ook merkt dat meer ouders openstaan voor dergelijke adopties. Het lid hoopt in elke geval op meer aandacht voor adoptie van kinderen met special needs en wil graag nog meer sensibiliserend kunnen optreden.

De wachttijden voor kindtoewijzing en de wachttijden voor plaatsing verschillen merkkelijk. Het lid beschouwt dat als een knipperlichtsignaal omdat de kinderen intussen ook ouder worden. Het lijkt essentieel dat daarmee ook rekening wordt gehouden bij toekomstige beslissingen.

In toekomstige verslagen wil mevrouw Else De Wachter ook graag de evolutie zien van de maatschappelijke onderzoeken en niet alleen de resultaten geschikt/niet geschikt/uitstel, teneinde meer inzicht te verwerven. Dat kan eventueel tijdens een besloten vergadering worden toegelicht. Ze ziet ook graag iets meer aandacht besteed aan de landen waar al mee wordt samengewerkt, aan de proefdossiers en aan de sociaal-economische situatie. Dat heeft ook gevolgen voor de interlandelijke adoptie. Ze geeft het voorbeeld van landen waarvoor mensen op de wachtlijst staan maar niet weten waar ze aan toe zijn als gevolg van de onzekere evoluties.

Mevrouw *Vera Van der Borgh*t is aangenaam verrast door de positieve ingesteldheid van de adoptieambtenaar.

Eind 2012 waren er ongeveer vierhonderd kandidaat-adoptanten die over een geschiktheidsattest beschikten. Het commissielid wil vernemen hoe dat aantal is geëvolueerd.

Er is een instroombeheer sinds begin 2013 en het nieuwe decreet. Op het einde van het eerste kwartaal zou beslist worden hoeveel mensen er worden toegelaten. Ze wil vernemen of dat aantal al bekend is.

De twee meest recente adoptiekanalen zijn Portugal en Bulgarije. Mevrouw Vera Van der Borgh wil vernemen waarom adopties vanuit die landen mogelijk zijn.

Het lid herinnert eraan dat ze al eerder voorstelde om een samenwerkingsakkoord met Brussel en Wallonië af te sluiten om ook van die adoptiekanalen gebruik te kunnen maken. Dat lijkt haar een logische evolutie. Ze informeert naar de stand van zaken.

Het maatschappelijk onderzoek blijft een teer punt van de integrale adoptieprocedure. Een onderzoeksrapport van 2011 gaf aanleiding tot een nieuw theoretisch raamwerk, dat intussen geïmplementeerd zou moeten zijn. Het is nog wachten op een semigestructureerd interview en een nieuwe manier van verslaggeving. Onderzoekers raden aan gebruik te maken van een uniforme vragenlijst. Eerder werden de factoren slechts door één evaluator beoordeeld. De andere oordeelden dan op basis van die evaluatierapportage. Dat bleek voor de onderzoekers een pijnpunt. Hoe zal dat verder evolueren, wil het lid weten.

Met betrekking tot de geschiktheidsbeslissingen merkte mevrouw Vera Van der Borgh op dat van de 143 beslissingen van de jeugdrechtbank, er vijftien een negatief advies kregen vanwege het maatschappelijk onderzoek. Dat vindt het lid veel, zeker met het oog op het feit dat in 2006 de jeugdrechters twintig keer positief beslisten bij een negatief advies, in 2008 was dat vijfentwintig keer, in 2009 vijftien en in 2010 achttien keer. Er is destijds ook gevraagd naar een screening om te begrijpen hoe en waarom de rechters de dossiers met negatief advies na maatschappelijk onderzoek toch positief beslisten. Het lid wil weten of dat onderzoek inmiddels is verricht en wat de resultaten ervan zijn.

De trefgroep Wat Nu? heeft zijn erkenning laten verlengen. De andere twee trefgroepen niet. Het lid wil graag weten waarom dat zo is.

Voor de derde keer op rij is de Commissie voor Opvolging en Overleg niet samengeroepen. Het lid vraagt een verklaring.

Er is een opdeling gemaakt van de internationaal geadopteerde kinderen. Het lid polst naar een verklaring voor de verhouding jongens/meisjes, met name 77/45.

Wat binnenlandse adoptie betreft, wil het lid graag weten of het alsnog de bedoeling is dat er in de loop van de legislatuur nog een nieuw decreet komt.

Er zijn vijf binnenlandse adoptiediensten voor amper 23 adopties. Mevrouw Vera Van der Borgh heeft haar twijfels over deze verhouding.

Mevrouw *Tinne Rombouts* leidt uit het verslag af dat het hele team erachter ook echt in de kracht van adoptie gelooft en zich ten volle inzet voor een kwaliteitsvol adoptiebeleid.

In het kader van de financiering van de adoptiediensten leest het lid dat de basissubsidie wordt uitbetaald en dat er, voorlopig rekening houdend met de 35, niemand in de problemen is gekomen. Verwacht men alsnog problemen in de toekomst? Volgens het lid mag

niet alleen het aantal een determinerende rol spelen in het licht van kwaliteitsvol beleid, vooral met het oog op de snelle evolutie. Het lijkt ook van belang voldoende adoptiediensten te behouden.

De manier waarop het maatschappelijk onderzoek gebeurt, is cruciaal. Er zijn diverse diensten die daarvoor instaan. Volgens mevrouw Tinne Rombouts is vooral de uniformiteit en coherentie van de werkwijze van belang. Een uniforme vragenlijst is een mogelijkheid, maar het gaat vooral over hoe men daarmee omspringt, hoe er wordt geïnterpreteerd en waar prioriteiten worden gelegd. Dat bepaalt de coherentie. De spreekster is benieuwd of actieplannen in het vooruitzicht liggen om dat op elkaar af te stemmen.

Er zouden 21 dossiers zijn met aanvullende onderzoeken. Het is niet onbekend dat mensen zo ver achteraan op de lijst kunnen terechtkomen. Ooit is er een inhaalmanoeuvre moeten gebeuren om dat te voorkomen. Kon de timing voor dat aanvullend onderzoek, die de rechtbank in dat verband oplegt, ook aangehouden worden in 2012? Het lid heeft immers vernomen dat er gesprekken zijn geweest over personeelstekorten.

Mevrouw Tinne Rombouts is het er roerend mee eens dat de samenwerking tussen verschillende partners van wezenlijk belang is. Specifiek met betrekking tot kanaalonderzoek leest het lid dat er verscheidene externe partners betrokken worden zoals niet-gouvernementele organisaties, andere centrale autoriteiten en de bevoegde diensten in het te onderzoeken herkomstland. In welke mate is er ruimte voor samenwerking met de adoptiediensten in de periode van het kanaalonderzoek? De adoptiedienst kan een aanvraag indienen en eventueel advies krijgen om bijkomende gegevens in te dienen, maar dan begint het kanaalonderzoek door het Vlaams Centrum voor Adoptie. De respectieve diensten hebben immers alle belang bij een degelijke terugkoppeling ter zake. De verhoudingen die tijdens het kanaalonderzoek worden opgebouwd, moeten mee garant staan voor een goed bruikbaar kanaal na datum.

Het verheugt mevrouw Tinne Rombouts dat er zoveel nadruk wordt gelegd op het proactieve kanaalonderzoek. Ze gelooft in de positieve evolutie van samenwerking. Heeft het Vlaams Centrum voor Adoptie nog verbeteringen voor ogen om het kanaalonderzoek in te korten? Het lid heeft wel begrepen dat heel wat oude kanalen zijn opgenomen omdat er sneller uitspraak zou zijn. Is er nog efficiëntiewinst mogelijk, vraagt ze zich af.

Dat er afspraken zijn gemaakt tussen de adoptiediensten en met het Vlaams Centrum voor Adoptie inzake de kanalen, kan het lid wel aannemen. Niet zelden worden echter kanalen aangevraagd en gaat daar een zo lange periode over dat men zich afvraagt hoe lang een kanaal in de wachtkamer kan blijven zodat een dienst er niet bij kan. Het lid wil vernemen of overleg mogelijk is zodat het onderzoek bijvoorbeeld gezamenlijk kan gebeuren. Het lid veronderstelt dat de landen meestal groter zijn en dat er diverse mogelijke contactpunten in een land aanwezig zijn.

Drie diensten zijn werkzaam inzake bemiddeling en de aanvraag van nieuwe kanalen. Mevrouw Tinne Rombouts herinnert zich dat enige jaren eerder er heel wat adopties waren vanuit Kazachstan. Dat zette een stop op het verhaal, omdat de wetgeving zou worden aangepast. Het lid ziet graag dat een land zo ver meegaat in de discussie dat men er verder nadenkt over hoe de wetgeving kan worden aangepast om maximaal resultaat voor het kind te behalen. Het adoptiebeleid draagt daartoe bij, stelt het lid.

Het Kleine Mirakel werkte een vijftal jaar met Kazachstan samen. Dat kanaal is intussen evenwel door Ray of Hope ingediend om als nieuw te openen. Ook vanuit het land van herkomst zou de vraag leven om gedurende tien jaar een adoptiedienst te kunnen zijn. Het lid stelt in vraag of de ervaring van Het Kleine Mirakel met het kanaal op die manier niet verloren gaat. Dat kan tot kwaliteitsverlies leiden, meent het lid.

De instroomregeling met een beperking is een moeilijke evenwichtsoefening, erkent het lid. Die beperking is in het decreet afgesproken, maar het lid wil vernemen of het al wordt toegepast. De beperking kan niet permanent zijn omdat alles afhangt van toekomstige evoluties. De terugval van ouders die zich aanmelden als kandidaat-adoptieouders baart haar zorgen. Ook Nederland voelt het oudertekort al. Het lijkt primordiaal dat potentiële kandidaten gerustgesteld worden en een kwaliteitsgarantie krijgen zoals het decreet ook beoogt. Het kanaalonderzoek kwalitatief uitbouwen, is een belangrijke stap.

Mevrouw Tinne Rombouts wil graag weten hoe de dossieroverdracht in zijn werk gaat wanneer een kanaal ophoudt. Ze krijgt de indruk dat die kandidaat-adoptieouders denken dat ze dan helemaal onderaan de lijst terechtkomen. Hoe wordt dat opgevangen en worden ze mee opgenomen in een lijst zodat ze niet weer onderaan de ladder beginnen? Hoe worden dergelijke ouders begeleid? Het emotionele proces dat gepaard gaat met adoptie kan niet ontkend worden en dat moet de nodige aandacht krijgen, stelt het lid tot slot.

Mevrouw *Helga Stevens* verneemt graag of de reden voor de verschuiving in de herkomstlanden ook betekent dat de overheden van de traditionele adoptielanden zelf meer zullen instaan voor binnenlandse adoptie en willen proberen in eigen land alternatieven aan te bieden.

Het lid vraagt nog naar expliciete cijfers over kinderen met special needs. Zo mist ze de verhouding tussen het aantal kinderen met special needs en het totale aantal kinderen. Blijft hun aandeel constant of gaat dat in stijgende of dalende lijn? Het lijkt het lid interessant de mogelijke uitschieters te kennen. Krijgen gezinnen die kinderen met een handicap opvangen bijkomende nazorg? Worden ze voldoende voorbereid op de last die dat met zich meebrengt of zijn ze tot alles bereid om toch maar een kind te hebben? Zijn er cijfers over het aantal kandidaat-adoptanten met een handicap? Het lid hoopt ten stelligste dat een handicap geen uitsluitingscriterium voor adoptie is.

Het Steunpunt Nazorg Adoptie beëindigde zijn werking en werd overgenomen door een nieuw steunpunt Adoptie. Het lid vraagt naar de redenen daarvoor en of de opdracht van het nieuwe steunpunt Adoptie verschilt.

Ten slotte vraagt mevrouw *Helga Stevens* naar de verhouding tussen zelfstandige adopties en adopties door adoptiediensten.

Mevrouw *Ariane Van den Berghe* begint bij het maatschappelijk onderzoek. Het Vlaams Centrum voor Adoptie werkt intensief om de onderzoeksresultaten van professor *Vanderfaellie* te vertalen. Er wordt een uniforme lijst van vragen opgesteld, als basis voor het semigestructureerd interview die voor het maatschappelijk onderzoek zal worden gehanteerd. Daartoe zijn de respectieve teams en teamleden samengeroepen opdat ze samen vorm en invulling kunnen geven aan de vragen en het interview op basis van het wetenschappelijke kader. De kennis wordt zo direct uitgedragen naar de werkvloer. Doordat het binnen werkgroepen in overleg gebeurt, hoopt men op een betere afstemming van visies en werkwijzen. Ook de manier waarop bepaalde factoren en criteria gewogen en gescoord worden, wordt onder de loep genomen om uniformiteit te bevorderen. De werkgroep bestaat uit medewerkers van de centra voor algemeen welzijnswerk en het Vlaams Centrum voor Adoptie.

Van zodra het semigestructureerde interview en de wegingscriteria af zijn, wordt met een aantal onderzoeken uit het verleden de proef op de som genomen. Dat maakt het mogelijk na te gaan of de verschillende teams de instrumenten op een gelijkwaardige manier toepassen en tot dezelfde resultaten komen. Er wordt nog hard gewerkt aan invulling, onderbouw en afstemmen van werkwijzen en visies. De adoptieambtenaar verwacht derhalve nog resultaten en toont zich bereid om die nog voor de commissie toe te lichten.

Er is slechts een heel beperkte feedback over de geschiktheidsvonnissen, erkent mevrouw Ariane Van den Berghe, en dan vooral over de negatieve vonnissen. Dat maakt het bijzonder moeilijk om zicht te krijgen op de doorstroming in de procedure. Men weet zelfs niet altijd welke kandidaten gestopt zijn als die dat zelf niet laten weten. Initiatieven ter zake zijn welkom.

Waarom een negatief advies van de dienst maatschappelijk onderzoek alsnog door de jeugdrechter wordt omgebogen tot een geschiktheidsvonnis vormt het voorwerp van onderzoek door professor Vanderfaellie. Het is niet simpel om conclusies te trekken omdat een aantal rechters geen motivering aanreikt. Men weet wel dat bepaalde kandidaten zich uitstekend voorbereiden op het moment dat ze bij de jeugdrechter komen. Ze benutten dat moment om hun zaak terdege te argumenteren. De adoptieambtenaar vindt het gezond dat zoiets kan. Een tegengesteld vonnis bewijst dat de rechtsstaat werkt.

Er zijn nog meer dan 400 kandidaten die over een geldig attest van voorbereiding beschikken. Een aantal van hen heeft die attesten al zeer lang, met name sinds 2007-2008. Zij hebben intussen geen enkele stap meer voorwaarts gezet in de procedure en zijn allen aangeschreven door het Vlaams Centrum voor Adoptie om naar hun intenties te peilen. De respons was uitzonderlijk laag. Met die groep is daarom bij de berekening van het instroombeheer geen rekening gehouden. Er is alleen gekeken naar wie een recent geschiktheidsvonnis heeft, 132 mensen, en niet op de wachtlijst van een adoptiedienst staat. De berekening is gemaakt en gecommuniceerd aan iedereen die zich heeft aangemeld. Voor 2013 is de instroom berekend op 57 kandidaat-adoptanten. Dat ligt laag, met het oog op de grote groep wachtenden uit het verleden. Zij krijgen eerst de kans om een contract met een adoptiedienst af te sluiten. Vanaf 2014 is wettelijk bepaald dat er jaarlijks minstens honderd zijn. De berekening kan naar boven aangepast worden.

Met betrekking tot het kanaalonderzoek kan mevrouw Ariane Van den Berghe bevestigen dat de verschuiving in herkomstlanden meestal ook betekent dat er daar meer binnenlandse adopties plaatsvinden. Waar er meer sociaal-economische versterking is, ontstaat er een middenklasse en nemen de binnenlandse adopties toe. Er zijn meer oplossingen in eigen land. Als er nog interlandelijke adopties zijn, dan gaat het doorgaans om kinderen die in eigen land geen plaats vinden. Dat zijn dan kinderen met special needs. Ook de adopties vanuit Bulgarije en Portugal vallen onder die categorie.

De adopties van kinderen met special needs zijn een bijzondere bezorgdheid van het Vlaams Centrum voor Adoptie. Ze mogen niet zomaar gebeuren en het lange wachten mag geen aanleiding zijn om zonder meer een kind met special needs te adopteren. De diensten gaan er zeer behoedzaam mee om. In eerste instantie worden er motivatiegesprekken gevoerd met de kandidaat-adoptanten vooraleer ze beslissen. Een aantal kandidaat-adoptanten blijkt evenwel heel uitdrukkelijk voor de special needs-adoptie te kiezen op basis van een sterke intrinsieke motivatie. Ze willen een kind met een bijzondere zorgfactor in ons land een betere toekomst bieden, met betere mogelijkheden.

Niet elk kind met special needs heeft levenslang extra en zware ondersteuning nodig. Soms gaat het om aandoeningen die in België relatief eenvoudig te verhelpen of op te vangen zijn, zoals een hazenlip.

Mevrouw *Vera Van der Borgh* klasseert die aandoening niet meteen als een special need. Weten de kandidaat-adoptanten dan wel wat hen te wachten staat? Worden ze als ouders van een kind met een ernstige handicap dan ook toegeleid naar de nodige zorg?

Mevrouw *Ariane Van den Berghe* stelt dat altijd wordt meegegeven dat de beperking kan gaan van een hazenlip tot een serieuze handicap, maar zonder specifieke afbakening.

Met de kandidaat-adoptanten voor een kind met special needs wordt vooraf wel bekeken voor welk type van bijkomende zorg ze openstaan en waarnaartoe ze alvast georiënteerd kunnen worden. Het Vlaams Centrum voor Adoptie werkt in dat verband samen met het steunpunt Adoptie aan een traject om die mensen voldoende voor te bereiden en ook te voorzien in de gepaste ondersteuning later. Er wordt zorgzaam mee omgesprongen en zorgvuldig over gecommuniceerd, ook wat de toekomstmogelijkheden van het kind betreft, bijvoorbeeld voor kinderen met een algemene mentale achterstand. Het multidisciplinair team geeft in dergelijke gevallen advies, maar inzake nazorg kan men nog versterking gebruiken.

Het steunpunt Nazorg Adoptie wordt geïntegreerd in het grotere steunpunt Adoptie. Dat maakte deel uit van een bredere beweging. Er is ervoor gekozen alle expertise in Vlaanderen inzake voorbereiding en nazorg samen te brengen in één steunpunt teneinde het aanbod te versterken en te professionaliseren.

Ook de adoptieambtenaar vindt het bizar dat er maar in één land tegelijk door één adoptiedienst prospectie mag zijn. Ze heeft intussen begrepen dat het op uitdrukkelijke vraag van de adoptiediensten zelf is opgenomen. Het heeft volgens haar geen enkele regelgevende basis. Men zoekt naar voldoende gedifferentieerde samenwerkingsmogelijkheden met diverse herkomstlanden en heeft er derhalve geen belang bij om een dergelijke beperking in stand te houden. Met de adoptiediensten is afgesproken die werkwijze te laten varen vanaf begin 2013.

Mevrouw Ariane Van den Berghe vindt het zinvol om de ervaring van Het Klein Mirakel met prospectie in Kazachstan aan te wenden. Het Vlaams Centrum voor Adoptie heeft er intussen veel van geleerd in. Kanttekening daarbij is dat de wetgeving er ingrijpend is gewijzigd en de adoptiepraktijk niet langer is wat ze was toen het allemaal vorm kreeg. Er moet dus een nieuwe start gemaakt worden. Een adoptiedienst van de Franse Gemeenschap is erkend en werkzaam in Kazachstan en van die expertise wil het Vlaams Centrum voor Adoptie in elk geval profiteren. Over de taalgrens heen zijn er contacten en overleg. Ook met Nederlandse tegenhangers is er al overleg gepleegd om kennis en expertise inzake verscheidene herkomstlanden te delen.

Dat er 77 percent jongens wordt geplaatst, heeft volgens de adoptieambtenaar veel te maken met de realiteit in de herkomstlanden. Er is vaak ook binnenlandse adoptie. De kinderen die uiteindelijk voor interlandelijke adoptie in aanmerking komen, zijn er die binnenlands niet geplaatst raken. In een aantal herkomstlanden is er cultureel een grote voorkeur voor meisjes, verklaart mevrouw Ariane Van den Berghe.

Er zijn al heel wat inspanningen geleverd om oude adoptiedossiers te verzamelen bij diensten en personen die vroeger voor interlandelijke adoptie bemiddelden. Dat met wisselend succes. Iedereen die er ooit een erkenning voor had, is aangeschreven, zelfs meer dan eens. Een aantal diensten en personen hebben hun oude dossiers overgedragen, van andere heeft men nog niets gehoord. Het nieuwe decreet voorziet in de mogelijkheid om wie niet meewerkt, bij het parket aan te geven. Die boodschap is intussen aan betrokkenen overgebracht. Het Vlaams Centrum voor Adoptie heeft de intentie om van die mogelijkheid ook gebruik te maken om het engagement inzake het inzagerecht waar te maken.

In principe vormt een handicap bij kandidaat-adoptanten geen belemmering om te adopteren. Algemeen wordt tijdens het maatschappelijk onderzoek wel de mogelijke draagkracht onderzocht. Als een handicap een belemmering zou kunnen vormen, dan kan daarmee rekening gehouden worden, net zoals dat voor andere factoren het geval is. In een aantal herkomstlanden wordt wel zeer veel belang gehecht aan de gezondheid van kandidaat-adoptanten. Sommige leggen in die zin ook beperkingen op, maar dat is niet algemeen.

Er zijn bijzonder weinig kandidaten voor zelfstandige adoptie. In 2012 waren er slechts enkele kanaalonderzoeken ingediend, waarvan er enkele goedgekeurd zijn. Dat heeft niet geresulteerd in een kindtoewijzing voor zelfstandige adoptie. Er was één toewijzing voor een kind uit Armenië, maar het is uiteindelijk niet aangekomen. Met het oog op dergelijke omstandigheden wil het Vlaams Centrum voor Adoptie ook voldoende aandacht besteden aan ondersteunen en begeleiden van zelfstandige kandidaten.

Voor het raadgevend comité zijn een aantal trefgroepen en belangengroeperingen van geadopteerden en kandidaat-adoptanten aangeschreven. Zij hebben zelf hun kandidaten voorgesteld.

Mevrouw *Else De Wachter* verneemt dat alles inzake het maatschappelijk onderzoek wordt aangepast. Is er al zicht op de timing, wil ze weten. Mevrouw *Ariane Van den Berghe* geeft aan dat nog in 2013 het resultaat verwacht mag worden.

Mevrouw *Helga Stevens* begrijpt dat in herkomstlanden en ook algemeen een stabiele gezinssituatie als vereiste wordt beschouwd. Een handicap betekent echter niet dat iemand ziek is. Doorgaans gaat het om kandidaat-adoptanten die gezond zijn maar met een beperking leven. Heel wat mensen koesteren evenwel toch vooroordelen ten aanzien van iemand met een dergelijke beperking en dat stoort haar. Men denkt dat ze heel wat dingen niet zelf kunnen doen. Mevrouw Helga Stevens wijst op de discussie die in het Verenigd Koninkrijk is ontstaan over de vraag of dove ouders dove kinderen mogen adopteren. Het lid wil erop wijzen dat juist de foute perceptie over die vooroordelen mensen met zo een beperking ervan kan weerhouden het te proberen. Als men in het maatschappelijk onderzoek met dove koppels in contact komt, is er bovendien een tolk nodig. Ook dat kan een belemmering vormen.

Mevrouw *Ariane Van den Berghe* deelt de bezorgdheid van mevrouw Stevens. Daarom stelt ze uitdrukkelijk dat in België een handicap geen bezwaar vormt om zich kandidaat te stellen. Het maatschappelijk onderzoek bekijkt wel de elementen die mogelijk een bedreiging vormen voor de stabiliteit binnen een gezin. Er moet een reëel perspectief zijn van opgroeien in een stabiele omgeving over een langere periode. Herkomstlanden krijgen echter krachtens het Haags Verdrag over interlandelijke adoptie uitdrukkelijk de bevoegdheid om voorwaarden te stellen aan kandidaat-adoptanten. Dat blijken er heel wat, ook zaken waarmee men het op basis van het eigen waarden- en normenstelsel niet eens is. Kandidaat-adoptanten van hetzelfde geslacht botsen op datzelfde probleem. In 99 percent van de herkomstlanden is adoptie door koppels van hetzelfde geslacht nog taboe. Er valt vooralsnog weinig aan te veranderen en men kan zelf geen eisen opleggen, aangezien met die landen moet worden samengewerkt. Voor een handicap geldt in een aantal landen hetzelfde. Zo is voor China diabetes al een onoverkomelijk probleem.

Het begrip special needs is enorm ruim in te vullen, erkent de adoptieambtenaar. Ze vindt zelf ook dat enige diversificatie wel nuttig kan zijn, mede in het kader van de ondersteuning die ouders nadien eventueel nodig hebben.

Mevrouw *Tinne Rombouts* vraagt of men ook bezig is met efficiëntiewinst inzake proactief kanaalonderzoek. Kanaalonderzoek beschouwt het lid als een sleutelement in een toekomstig adoptiebeleid. Ten slotte wil ze vernemen hoe ouders worden opgevangen wanneer een kanaal stopt.

Mevrouw *Ariane Van den Berghe* stelt dat de vraag naar efficiëntiewinst heel delicaat ligt. Men wil immers voldoende garanties kunnen bieden inzake adoptabiliteit en subsidiariteit. Daarom zijn er ook grote verschillen in doorlooptijd van de procedure. Sommige kanaalonderzoeken verlopen heel vlot en er wordt overvloedig informatie verstrekt. Dan is het eenvoudig om snel een beslissing te nemen. Bijvoorbeeld met de nog recente goed-

keuring van het kanaal in Congo, was er een nauwe samenwerking met de adoptiedienst. Men heeft samen het bezoek ter plaatse gedaan en alle informatie van de Franstalige collega's is verzameld. In december 2012 was er een bezoek van een buitenlandse delegatie in Vietnam. Dat is doorgegeven aan de adoptiedienst die daar vroeger opereerde. Voor een aantal landen loopt alles moeilijker, onder meer omdat het moeilijk is zicht te krijgen op de regelgeving en de praktijk ter zake. Voor bepaalde Afrikaanse landen is dat zeker zo. Het is zaak van er zorgvuldig mee te blijven omgaan en een balans te vinden.

Een kandidaat-adoptant sluit een contract af met een adoptiedienst. De datum van het afsluiten van dat contract is bepalend voor de plaats op de wachtlijst. Zo staat het in de regelgeving. Als een kanaal stopt, moet die adoptiedienst met de kandidaat-adoptant heroriënteringsopties doornemen. Dat is niet evident, soms vanwege een heel specifiek profiel van de kandidaat-adoptanten. De adoptiedienst moet bekijken waar zij kunnen inschuiwen, met de datum op basis waarvan kan gewerkt worden.

Van de Zuid-Afrikaanse centrale autoriteit kreeg men te horen dat de erkende Vlaamse interlandelijke adoptiedienst vzw FIAC-Horizon zal worden toegewezen aan een andere partner. De samenwerking wordt niet stopgezet, maar voor een aantal kandidaten, met name die van wie het dossier nog niet in behandeling was, volgt er wel een periode van onzekerheid. De zaak wordt van nabij gevolgd door het Vlaams Centrum voor Adoptie. Er wordt tevens heel gericht over gecommuniceerd met de betrokkenen. Snelle antwoorden vanuit Zuid-Afrika zijn er niet.

Katrien SCHRYVERS,
voorzitter

Els De WACHTER,
verslaggever